

дентів групи протягом часу, відведеного для заняття. Типовою є ситуація, коли певна частина студентів групи, намагаючись «зробити» бажані бали, займають весь час заняття, не даючи можливості іншим зробити доповідь чи взяти участь у дискусії. Схильність викладача потурати такій поведінці своєрідного «активу» групи, не залучаючи до роботи інших, також, на мою думку, з необхідністю призведе до спотвореного уявлення про рівень знань решти студентів групи.

Зрештою, на мою думку, *оцінювання поточної роботи з вивчення предмета не повинно радикально впливати на підсумкову оцінку знань з предмету, яка виставляється за результатом іспиту.* Адже існує велика імовірність несправедливості і необ'єктивності, коли студент, що не проявляв достатньої активності під час семінарів, все ж демонструє високі знання предмету на іспиті, але не може отримати тієї підсумкової оцінки з предмету, яка відповідає фактично досягнутому ним рівню знань.

Достатньо високі показники активності та систематичності роботи на семінарських заняттях, як уявляється, мають бути лише підставою для допуску студента до підсумкового контролю знань, і не більше.

Музичко Л., доцент
кафедри педагогіки і психології

ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОТОЧНО-МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ НА ПЕРЕЖИВАННЯ СТУДЕНТАМИ СПРАВЕДЛИВОСТІ- НЕСПРАВЕДЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Феномен справедливості є одним з основних у структурі моральної свідомості студентів. Це пов'язано з головним новоутворенням юнацького віку — пізнанням та усвідомленням власного внутрішнього досвіду та формуванням світогляду. Завдяки цьому студент має змогу моральної оцінки поведінки людей. Слід зазначити, що така оцінка у юнацькому віці набуває діалектичного характеру. Студент оцінює ситуацію вже не з точки зору однієї зовнішньої заданої моральної категорії, а поєднує усвідомлені та структуровані конструкти, враховує їхню взаємодію та взаємозалежність.

Конструкт «справедливість—несправедливість» у свідомості студента поєднується з такими моральними якостями особистості

як доброта, злість, чесність, брехливість, честь, безчестя, відповідальність, безвідповідальність, совість, безсовісність, працелюбність, лінощі, щедрість, скупість. Саме такими якостями студенти наділяють викладачів, оцінювання якими знань в процесі свого навчання вважають справедливим або несправедливим. Існує чітко виражена залежність між позитивністю прояву конструкту та позитивними якостями особистості та навпаки. Внаслідок цього у студентів формується ставлення до і до системи організації контролю, яку реалізує «справедливий» і «несправедливий» викладач.

Справедливість системи оцінювання знань студентів є виявом справедливості рішення щодо розподілу винагороди чи покарання, яке приймає викладач з урахуванням особливостей перебігу навчання студента, а також використовуваних ним критеріїв порівняння знань студентів та еталонних знань.

У зв'язку із зазначеним постає нагальне питання про норми справедливості (правила розподілу винагороди та покарання за виконану роботу та її результати). Для організації системи поточно-модульного контролю, яка сприйматиметься студентами як справедлива, важливо дотримуватися таких основних норм:

- неупередженість (той, хто виконав більшу частку роботи, заслуговує більшої винагороди — вищої оцінки, більшої кількості балів тощо);
- рівність (за однакову роботу всі, хто її виконував, повинні отримати однакову винагороду);
- розподіл відносно зусиль (той, хто приклав більше зусиль до виконання завдання, заслуговує більшої винагороди, ніж той, хто не прикладав зусилля).

Значимість уявлень про справедливість проявляється у розмаїтті наслідків, до яких призводить порушення її норм. Оцінка ситуації як несправедливої впливає на когнітивні, афективні та поведінкові реакції студента, а саме:

➤ когнітивні наслідки: студент переосмислює наслідки оцінювання результатів його навчання, своїх прав, перебільшує або зменшує масштаби спричиненої несправедливості, переоцінює власні здобутки тощо;

➤ афективні наслідки: у студента виникають негативні емоції (гнів, відраза, страх, сором, почуття провини, заздрість), що супроводжуються ворожістю, а також погіршується психосоматичний стан, зменшується задоволеність навчання та життям у цілому;

➤ поведінкові реакції: виникає прагнення відновити справедливість, навіть якщо це, зрештою, може призвести до дезінтеграції системи спільної навчальної діяльності.

Існує думка про те, що когнітивні та поведінкові реакції є різними стадіями єдиного психологічного процесу. Якщо ситуація людиною сприймається як несправедлива, вона починає шукати винуватця та встановлювати ступінь його провини (у експернальний студентів у цій ролі часто-густо виступає викладач). Далі обирається і реалізується спосіб реакції на несправедливість — від повної пасивності до активного опору різним елементам системи.

Отже, особливості організації поточно-модульного контролю можуть визначати те, як студенти сприйматимуть всю систему контролю у закладі освіти, викладача та його оцінку діяльність. Внаслідок цього створюватимуться навчальні ситуації, в яких проявлятимуться різні за характером впливу на поточну діяльність студента. Оцінювання, що сприймається студентом як справедливе, виконуватиме фасилітуючий ефект на поточне навчання. Навпаки, оцінювання, яке сприйматиметься студентом як несправедливе, здатне спричинити ефект інгібіції навчальної діяльності.

Назаренко О. А., доцент
кафедри міжнародного та європейського права

ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З «МІЖНАРОДНОГО ПРАВА»

Сучасні освітні стандарти в основу навчання ставлять саме самостійну, творчу роботу того, хто навчається. В структурі навчального навантаження студента за системою ECTS індивідуальна робота розглядається як один із основних компонентів і займає значну його частину. Методологія процесу навчання та оцінювання знань студентів у КНЕУ також полягає у його переорієнтації із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму організації освіти.

Творча, наближена до наукового осмислення і узагальнення робота можлива лише як результат організації самостійного навчання і саме вона виявляється найбільш ефективним способом закріплення здобутих знань та вмінь юриста. Саме тому, при вивченні курсу міжнародного права на 3 курсі юридичного факультету, практикується така форма індивідуальної самостійної роботи, як комплексні практичні завдання, які іноді називають кейсами. Така форма має на меті поглиблення, узагальнення та за-